

BESPREEKNOTITIE COMMISSIE

Registratienummer DOC-20-248236
Aan De commissieleden
Van College
Datum 22 april 2020
Onderwerp Transitievisie Warmte
Agendapunt <in te vullen door griffie>

Ter discussie

Onderwerp

Transitievisie Warmte

Probleembeschrijving

Inleiding

We staan voor een enorme opgave om aardgasvrije wijken te realiseren:

- In het Programma Duurzaam Medemblik ligt vast dat in 2050 al onze woningen aardgasvrij zijn. U stelde dit programma eind 2017 vast.
- In het Pact van Westfriesland stelde u de ambitie vast dat Westfriesland in 2040 energieneutraal wil zijn.
- Het Klimaatakkoord gaat uit van aardgasvrije wijken in 2050. En, vraagt aan gemeenten in de Transitievisie Warmte de knip aan te geven welke wijken voor 2030 van het aardgas af gaan en welke daarna. Dit omdat 2030 voor het Rijk een belangrijke tussenstap is in het realiseren van de klimaatdoelstellingen. Dan moet 49% CO₂-reductie zijn gerealiseerd.

De gemeenten krijgen hiervoor de regisseursrol. Zij komen uiterlijk in 2021 met een Transitievisie Warmte (TVW). De TVW beschrijft hoe we als gemeente van het aardgas afgaan. De TVW kijkt daarvoor per wijk naar welke alternatieven mogelijk zijn. En, of deze voor 2030 van het aardgas af kan, of in de periode daarna. We stellen de TVW op samen met onder andere woningcorporaties, netbeheerder en maatschappelijke partners. De TVW is de visie hoe we als gemeente van het aardgas af gaan. De definitieve plannen per wijk maken we met bewoners en ondernemers samen. Dat gebeurt na afronding van de TVW in zogenaamde wijkuitvoeringsplannen.

Aardgasvrij Medemblik

Met de inzichten van nu kunnen woningen op verschillende manieren van het aardgas af:

1. Warmtenet: dit betreft een collectieve warmtevoorziening vanuit een (lokaal) warmtenet. Een collectieve oplossing is mogelijk wanneer er relatief veel woningen dicht bij elkaar liggen. Dat maakt de aanleg van een warmtenet financieel haalbaar.
2. All-electric: de warmtevoorziening wordt per woning geregeld via het elektriciteitsnet in combinatie met een warmtepomp. Deze oplossing is vooral van toepassing in wijken waar woningen verder van elkaar afliggen.
3. Gasleiding: woningen en gebouwen krijgen een gasaansluiting. Het gas dat wordt geleverd is geen aardgas. Daarbij kunt u denken aan biogassen of waterstof. In het aardgasvrij maken van onze wijken voor 2030 is dit geen oplossing. Zowel biogas en groene waterstof is weinig beschikbaar. In informatienota 'Toepassing Waterstof' (DOC-20-229744) informeerden we u over het toepassen van waterstof in de energietransitie.

Medemblik is een landelijke gemeente. Veel van onze kernen bevatten wijken waar woningen verder van elkaar af liggen. In deze wijken is een individuele oplossing (all-electric) de enige mogelijkheid op dit moment om deze aardgasvrij te maken. Onderzoeken bevestigen dit beeld voor onze gemeente. Bij een all-electric oplossing is het van belang dat woningen goed geïsoleerd zijn. Hiermee verkleinen we de warmtevraag die via het elektriciteitsnet wordt ingevuld. Immers in koude maanden leggen we een enorme belasting op het elektriciteitsnetwerk om aan de warmtevraag te voldoen. Het is daarmee heel belangrijk dat we inzetten op goed geïsoleerde woningen in onze wijken. Zeker wanneer we de energievraag duurzaam gaan opwekken.

We vinden het belangrijk dat inwoners de tijd krijgen om zich hierop voor te bereiden. Voor het (gefaseerd) isoleren van hun woning. De gemeente krijgt hierin een ondersteunende rol. Het is dus geen doel op zich om wijken vóór 2030 aardgasvrij te maken.

Laagste maatschappelijke kosten

In de TVW kijken we naar de laagste maatschappelijke kosten. Daarbij kijken we naar alle kosten die gemaakt moeten worden om een wijk af te sluiten van aardgas. Het gaat dus om kosten die inwoners, ondernemers, netbeheerders, etc. in totaal hiervoor maken. U kunt hierbij denken aan investeringen in nieuwe alternatieve warmtebronnen, netwerkbuitbreidingen, isolatiemaatregel en duurzame energieopwekking.

Stakeholders

Het opstellen van de TVW gaat over meer dan alleen het opleveren van een visiedocument. We willen met onze stakeholders een duurzame coalitie vormen. Met deze coalitie willen we deze opgave samen realiseren. Belangrijke stakeholders zijn de woningcorporaties, Liander, PWN, HHNK en ECW.

Met de stakeholders kijken we onder andere naar de verschillende onderhoudsplannen. Die geven inzicht of we werkzaamheden kunnen combineren met al gepland onderhoud (meekoppelkansen). Op deze manier beperken we kosten en overlast.

Communicatie- en participatieproces

We kunnen de warmtetransitie niet realiseren zonder onze inwoners en ondernemers. De transitie vindt plaats in hun woningen en bedrijfsgebouwen. We vinden het daarom belangrijk om inwoners en ondernemers te betrekken bij het opstellen van de TVW. We informeren ze over de TVW en het proces dat we volgen. Daarnaast halen bij hen informatie op wat hun hierbij bezig houdt.

Bij communicatie- en participatieprocessen blijkt het lastig om alle doelgroepen te bereiken. Op het moment stelt de COVID-19 crisis ons nog voor extra uitdagingen. Fysieke bijeenkomsten zijn op korte termijn niet mogelijk.

Tegelijkertijd leren we dat er veel mogelijk is om participatie en communicatie digitaal te organiseren. We zetten daarom in op digitale communicatie en participatie, vooral in het beginproces. Het inwonersplatform Samen Medemblik zetten we hiervoor in.

Uitgangspunten TVW

Voor het opstellen van de TVW hanteren we drie uitgangspunten:

1. De TVW wordt een breed gedragen visie.

Het opstellen van de visie gaat niet alleen om het produceren van een document. Het gaat om het smeden van een duurzame coalitie met stakeholders. Met deze coalitie willen we samen de warmtetransitie in onze gemeente tot een succes brengen.

2. Het doel is de TVW voor het einde van 2020 door de Raad te laten vaststellen.

De landelijke norm is om de TVW eind 2021 vastgesteld te hebben. Wij sturen aan op afronding in 2020. Hiermee scheppen we duidelijkheid naar onze inwoners, ondernemers en stakeholders. En, kunnen we zo snel mogelijk aan de slag. De opgave die er ligt is immers enorm. We denken dat eind 2020 ook met de COVID-19 crisis realistisch is. We zetten hiervoor meer in op digitale overlegvormen en digitale participatie.

3. De TVW voldoet aan de wettelijke en inhoudelijke eisen uit het Klimaatakkoord.

De TVW is in principe vormvrij. Vanuit het Klimaatakkoord zijn er wel richtlijnen over welke onderwerpen terug moeten komen in de TVW:

- a. Wat zijn de alternatieven voor aardgas in de gemeente?
- b. Welke oplossingen zijn er per wijk om deze aardgasvrij te maken met de laagste maatschappelijke kosten?
- c. Wat is een goed moment om deze alternatieven toe te passen? Zijn er bijvoorbeeld kansen om werkzaamheden te combineren, bijvoorbeeld met gepland onderhoudswerkzaamheden van de diverse stakeholders?

Aan de hand van deze onderwerpen kiezen we welke wijken als eerste van het aardgas af gaan.

Herijking van de Transitievisie Warmte

De vastgestelde TVW geeft focus en richting maar is geen eindpunt. De TVW gaan we elke vijf jaar herijken. Hiermee houden we ruimte om in de warmtetransitie nieuwe ontwikkelingen mee te nemen. Bijvoorbeeld de toepassing van biogassen en waterstof.

U uit te spreken voor

spreken voor

1. Het aardgasvrij maken van wijken vóór 2030 is geen doel op zich.
2. Wijken met collectieve oplossingen kunnen vóór 2030 van het aardgas af gaan als dat mogelijk is.
3. Het inzetten van digitale communicatie- en participatiemiddelen voor het contact met de inwoners en ondernemers.
4. Te kiezen voor de oplossing met de laagst maatschappelijke kosten voor het aardgasvrij maken van de wijk.

Overeenkomsten

n.v.t.

Verschillen

n.v.t.

Voor- en nadelen

n.v.t.

Communicatie

Zie hiervoor onder het kopje communicatie- en participatieproces. Daar beschreven we hoe we onze inwoners en ondernemers hierover informeren én betrekken.

Deelnemers

Het college informeert u via deze bespreeknotitie alvast over de TVW. Ook horen we graag uw mening hierover aan de hand van de bespreekpunten in deze notitie. Op 14 mei bespreekt de commissie deze. Als inleiding geeft de heer Valkering van adviesbureau Over Morgen een presentatie. De commissieleden kunnen vragen stellen aan de wethouder, de heer Valkering en de programmamanager Duurzaam Medemblik.

Vervolg

Dit jaar gebruiken we om de TVW op te stellen. We maken daarbij graag gebruik van uw inbreng. De raad de TVW vast. Deze visie werken we vervolgens per wijk nader uit. Bewoners en ondernemers betrekken we hier nadrukkelijk bij.

Bijlagen

1. Presentatie Overmorgen (volgt nog)